

N:o 20.

Af Herr Anders Bengtsson: Angående ändring i grunderna för utöfning af rösträtt vid prestval.

Vid 1880 års riksdag väcktes af undertecknad följande motion om ändring i gällande prestvalsförordning:

De viktigaste valförrättningar, som förekomma i vårt land, äro antagligen de, vid hvilka en själasörjare utses, enär genom dessa vals utgång kan bero ej allenast enskilda individers utan äfven generationers både andliga och lekamliga väl.

Rösträtten till dessa val bör därför ordnas så, att icke några enskilda hafva makten i sin hand att afgöra utgången deraf, som efter nu gällande röstgrund nära nog är förhållandet, synnerligen i de pastorat eller församlingar, der några större verk och inrättningar finnas, emedan egaren af en stångjernshärd, ehvad den drifves eller ej, har för samma lika rösträtt som för ett mantal, hvarest kunna finnas 2 à 300 personer, och i förhållande derefter för andra verk och inrättningar, hvarigenom utgången af valet kan blifva tvärt emot största delen af befolkningens önskan och vilja. Likaledes är det orimligt att för den i mantal satta jorden rösträtten beräknas efter mantalet, så att egare af ett mantal taxeradt till 15,000 kronor eger afgifva lika röstetal som egare af ett mantal taxeradt till 150,000 kronor, då för det senare, der den nya löneregleringen är tillämpad, måste betalas tio gånger så mycket i lön till presterskapet som från det förra o. s. v.

Då presten, eller själasörjaren, i de flesta fall har sin lön af det pastorat eller den församling han tillhör, synes det mig både rättvist och billigt, att hvar och en har rösträtt någorlunda i förhållande till den

lön han till själasörjaren får utgifva, samt att fyrktalslängderna, som äro gällande för kyrko- och kommunalstämma, äfven skulle gälla till vallängd för ifrågavarande val, dock så att icke någon egde utöfva röst-rätt för mera än en tjugonedel af hela pastoratets eller församlingens röstetal, på det att icke rättigheten att tillsätta prest må vara hufvud-sakligen beroende af förmögenheten, utan äfven af folkets önskningsar.

Ehuru denna motion eller andra i enahanda syfte hittills ej kun-nat vinna Riksdagens bifall, kan jag likväl ej afhålla mig från att åter väcka motion i samma ärende och får såsom skäl derför andraga följande från häradskrifvare inom flera län år 1880 utlösta taxerings-bevis:

L ä n.	S o c k e n.	H e m m a n.	Man-tal.	Taxeringsvärde	
				högsta.	lägsta.
Vermlands	Fryksände	Boda	1	426,600	
»	Sunne	Ivarsbjörke	1	312,000	
»	»	Hasterby	1		3,840
»	Gunnarskog	Bortand	1	220,800	
»	Brunskog	Näs	1		28,000
»	Arvika	Vestra Speked	1		19,200
»	»	Vik	1	124,800	
»	»	Källsäter	1/2		8,600
»	Gräsmark	Timbonäs	1/4	96,000	
»	»	S:a Granbäcktorp	1/4		11,520
Gestriklands	Hedesunda	Ertmanshyttan	1/10	13,335	
»	»	Kungsgården	1/10		1,100
»	Torsåker	Gammalstilla	1/10	50,000	
»	»	Ofvanåker	1/10		3,022
»	Ofvansjö	Grundsjön	1/10	10,500	
»	»	Abortjern	1/10		2,000
Göteborgs	Skel	Håkedalen	1/2	17,800	
»	»	Stenaröd	1/2		5,400
»	Tanum	Bramseröd	1/2	22,000	
»	»	Orredohn Norr	1/4		2,400
Jönköpings	Hakarp	Brunstorp	1/4	30,000	
»	Jersnäs	Grimnerud	1/4		3,600
Malmöhus	Bodarp	Kyrkoköping	23/24	69,800	
Hallands	Marups	Mankagård	1	75,000	
»	Näslinge	Mölnarp	1		4,400

L ä n.	S o c k e n.	H e m m a n.	Man- tal.	Taxeringsvärde	
				högsta.	lägsta.
Kalmar	Högerums	Halstrop	1 ³ / ₄	50,000	
»	Köping	Köpings pastorsb.	2		20,000
Skaraborgs	Medelplana	Hellekis	1	175,000	
»	Klefva	Krarkogården	³ / ₈		5,500
Örebro	Asker	Bysta	1	121,400	
»	Lennäs	Krokstorp	1		2,200

Med stöd af det nu anförda, och i förhoppning om att en och hvar finner att den nuvarande röstgrunden vid prestval är alldeles origtig, vågar jag härmed vördsamt föreslå att Riksdagen för sin del ville besluta,

att vid prestval rösträtten beräknas efter samma grund som för kyrkostämma är bestämd, likväl med förbehåll att icke någon eger utöfva rösträtt för mera än högst en tjugonedel af pastoratets eller församlingens hela röstetal, samt att ingen får på grund af fullmakt utöfva rösträtt för mera än en röstberättigad.

Om remiss till vederbörligt Utskott anhålles.

Stockholm den 26 Januari 1883.

Anders Bengtsson.